

บทความวิจัย

การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา

ภาสกร เหมกรณ์*, วิรัช วิรัชนิภาวรรณ**

*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

**รองศาสตราจารย์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ (1) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ (3) เสนอตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัยของการศึกษาครั้งนี้ ได้ออกแบบรูปแบบการวิจัยให้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยเน้นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลเสริม การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชากรเป็นจำนวนมาก โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง ได้ค่าเท่ากับ 0.92 และผ่านการหาค่าความเชื่อถือได้ที่ระดับ 0.93 ประชากร คือ บุคลากรทั้งหมดของสถาบันการศึกษาเอกชน 4 แห่ง ใน 4 ภาคที่มีจำนวนนักศึกษามากที่สุดในแต่ละภาค รวม 3,180 คน โดยนำประชากรดังกล่าวมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลสนามดำเนินการระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน-30 กันยายน 2559 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้จำนวน 2,556 คน คิดเป็นร้อยละ 80.38 ของประชากรทั้งหมด 3,180 คน วิธีวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ในรูปตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา สำหรับสถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการถดถอยพหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน แบบตัวต่อตัว โดยใช้แบบสัมภาษณ์แนวลึกที่มีโครงสร้างจากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแปลความและวิเคราะห์ไว้ในตารางพร้อมคำบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่สำคัญคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนรวมอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการขาดตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (2) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่สำคัญคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเสนอแนะเกี่ยวกับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้

ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ (3) ตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมเฉพาะที่สำคัญ 6 ด้าน ควรเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง (2) ด้านการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (3) ด้านการปฏิบัติงานเป็นทีม (4) ด้านการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (5) ด้านการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และ (6) ด้านการวัดผลการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ การส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

Research

*Administration of Private University Promotion of the
Office of the Higher Education Commission*

Pasakorn Heamakorn, Wiruch Wiruchnipawan***

**Ph.D. candidate, Department of Public Administration, Eastern Asia University*

***Assoc. Prof. Dr. Department of Public Administration, Eastern Asia University*

Abstract

Objectives of this study were mainly to (1) examine problems of administration of private university promotion of the Office of the Higher Education Commission, (2) examine development guidelines of administration of private university promotion of the Office of the Higher Education Commission, and (3) suggest a model of administration of private university promotion of the Office of Higher Education Commission.

Methodology was constructed as a mixed methods research using quantitative research as principal measure and supported by qualitative research. The quantitative research was survey research collecting large field data with questionnaires. The questionnaires passed try out of validity check at level of 0.92 and reliability check at level of 0.93. Population was all 3,180 personnel of 4 private universities in 4 regions with most number of students of each region, and was selected as sample size. Field data collection was conducted during June 1-September -30, 2016, and total 2,556 completed sets of questionnaire which equaled with 80.38% of the 3,180 total population were returned. Data analysis was represented in contingency table with descriptive approach. Statistics exercised were mean, standard deviation, multiple regression, and Pearson's Correlation Coefficient. For qualitative data, in-depth interview of 9 experts and face to face interview with structured in-depth interview form was also applied. Then, the interviewed data was interpreted and analyzed in table with description.

Research findings were (1) the significant problems of administration of private university promotion were the Office of the Higher Education Commission's lacking of opening broad opportunities for private university participation, and model of administration of private university promotion, (2) the significant development guideline of administration of private university promotion was the Office of the Higher Education Commission should open increasingly and broadly opportunities for private university participation particularly on suggestion on reduction of working procedures or lateness prevention of [approval](#)

consideration on the private university curriculums, and (3) the model of administration of private university promotion of the Office of the Higher Education Commission according to the Total Quality Management Concept should consist of 6 major aspects, in priority, 1) opening broad participation opportunities, 2) continuous improvement of operational procedures, 3) teamwork operation, 4) efficiency communication, 5) explicit objective, and 6) operational evaluation.

Keywords : Administration, private university promotion, the Office of the Higher Education Commission

บทนำ

ความเป็นมาและปัญหาการวิจัย

ความเป็นมาในการจัดการอุดมศึกษาของไทยได้เริ่มมาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และอุดมศึกษาสมัยนั้นมีหลากหลาย ทั้งโรงเรียนกฎหมาย โรงเรียนแพทย์ และโรงเรียนข้าราชการพลเรือนที่ต่อมาได้ยกฐานะเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของไทย และได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งอื่นขึ้นอีกในเวลาต่อมา ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐได้จัดตั้งขึ้นสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2520 ได้มีการตราพระราชบัญญัติเปลี่ยนชื่อทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นทบวงมหาวิทยาลัย และยกฐานะเป็นทบวงอิสระเทียบเท่ากระทรวง และมีการโอนงานกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจากกระทรวงศึกษาธิการมาอยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อให้ทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจควบคุมมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นของรัฐและเอกชนในสังกัดด้วย จนถึงปี พ.ศ. 2546 ได้มีการออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แปรสภาพทบวงมหาวิทยาลัยเป็นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการมาจนถึงปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2559)

ความสำคัญดังที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญ ดังเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 วรรคสอง และวรรคสาม กล่าวถึงการจัดการศึกษาของรัฐ ให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน และให้ความคุ้มครองการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและเอกชน ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐอันเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา

เอกชน พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่สำคัญว่า รัฐจะให้การส่งเสริมภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและในท่ามกลางกระแส การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและสภาวะการแข่งขันในด้านการจัดการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีนโยบายและให้ความสำคัญต่อการส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นและความต้องการของประเทศ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 ดังกล่าว ที่ได้กำหนดการจัดตั้งและการเปิดดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน การวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญ เช่น การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการอุดมศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและมาตรฐานการอุดมศึกษา พร้อมทั้งวิเคราะห์ หลักเกณฑ์ และแนวทางการสนับสนุนทรัพยากร จัดตั้ง จัดสรรงบประมาณอุดหนุนสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชนตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด ตลอดจนเสนอแนะการจัดตั้ง ยุบ รวม ปรับปรุงและยกเลิกสถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งพัฒนาระบบและดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ

ประเมินผลการจัดการอุดมศึกษา และการรวบรวมข้อมูล จัดทำสารสนเทศด้านการอุดมศึกษา และดำเนินงานฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลแบ่งส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด จำนวน 174 แห่งทั่วประเทศ มีที่ทำการ ณ อาคารเลขที่ 328 ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อ “พัฒนาหน่วยงาน” คือ “สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา” ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม หรือสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยมีปัญหาการวิจัย คือ “ปัญหาการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความล่าช้า” ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัญหาและกำลังประสบอยู่ และสมควรนำมาศึกษา พร้อมกันนั้น ผู้ศึกษายังได้นำปัญหาการวิจัยดังกล่าวไปปรับใช้การสร้างแบบสอบถามเพื่อช่วยให้ประชากรที่ตอบแบบสอบถามเข้าใจ และตอบคำถามได้ตรงประเด็น

นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เท่าที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาบางประการตามกรอบแนวคิด หรือตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management หรือ

TQM) เป็นต้นว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (2) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาลดขั้นตอน หรือป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยคำนึงถึงความคิดเห็นหรือคำร้องเรียนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่มากเท่าที่ควร (3) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่ได้ปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานสำหรับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างต่อเนื่อง และ (4) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการเสนอแนะเกี่ยวกับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เหล่านี้เป็นต้น

ถ้าหากปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการในเรื่องที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนล่าช้า ไม่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุง ย่อมทำให้เกิดผลเสีย หรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานและบุคลากรของหน่วยงาน กล่าวคือ ทำให้การบริหารจัดการของ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาปรับสภาพการให้คะแนนสอบหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และไม่เป็นมาตรฐานสากลมากเท่าที่ควร และยังทำให้บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไม่ได้รับการยอมรับ อันส่งผลต่อการเสียขวัญและกำลังใจของบุคลากร ในส่วนของผลเสียต่อประชาชนและสังคม เช่น สถาบันการศึกษาเอกชนได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องจากการพิจารณาปรับสภาพการให้คะแนนสอบหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกิดความล่าช้า ทำให้สถาบันการศึกษาเอกชนจัดการเรียนการสอนได้อย่างไม่เต็มที่ และไม่อาจขยายงานต่อไปได้ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อด้านลบต่อการยอมรับของนักศึกษา ประชาชน และสังคมต่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วย

ด้วยเหตุผลที่แสดงถึงความเป็นมาของการวิจัย อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบริหารจัดการปัญหาการวิจัย ความสำคัญของปัญหาการวิจัย ตลอดจนตัวอย่างปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาบางประการตามกรอบแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาครั้งนี้ พร้อมทั้งคาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ทั้งด้านวิชาการ และด้านปฏิบัติต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3. เสนอตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

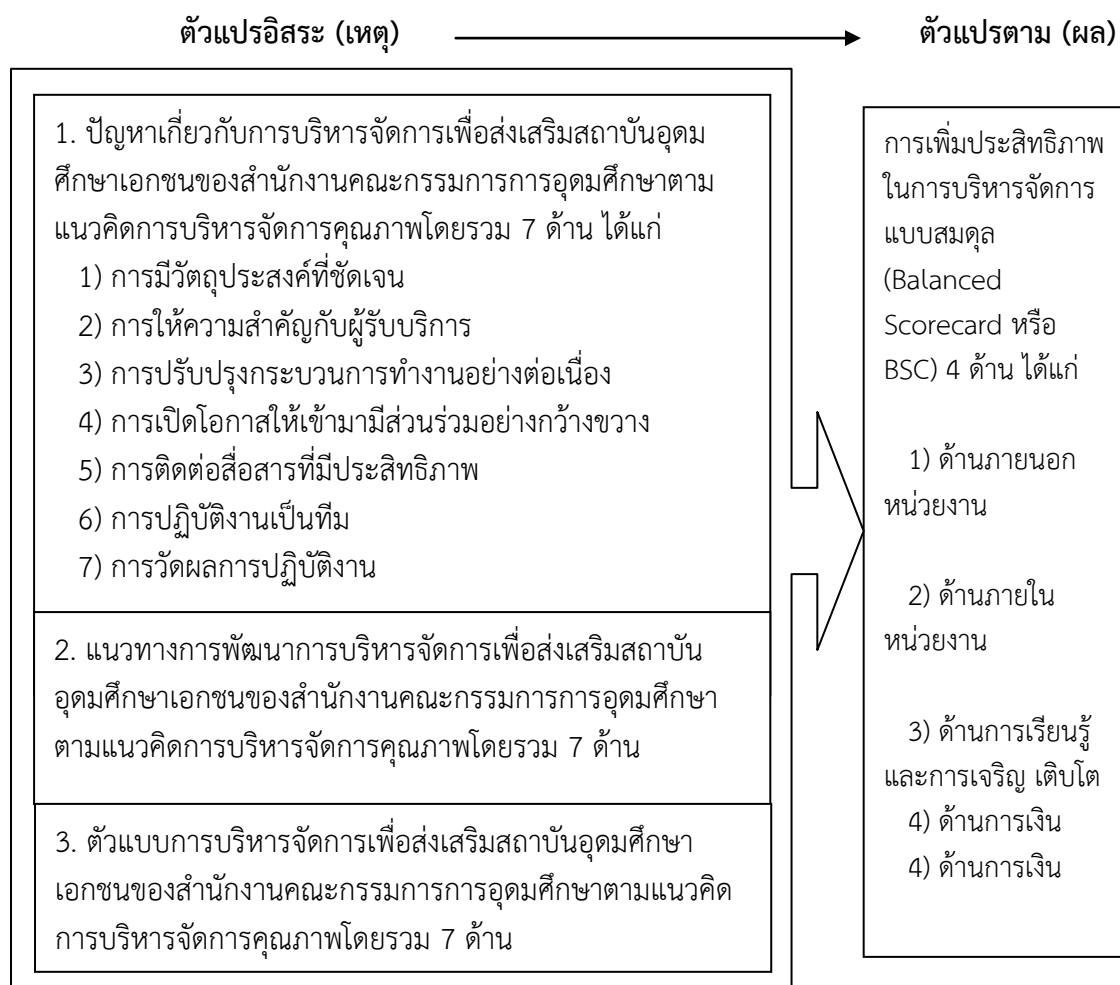
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง หลังจากที่ได้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรม หรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมของหน่วยงาน ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายแตกต่างกันไปบ้างขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละคน ดังเช่น Walter A. Schewhart (1924, อ้างถึงใน ญัฎฐพันธ์ เจริญนันทน์, 2545: 36) กล่าวถึง วงจรควบคุมคุณภาพที่เรียกว่า Schewhart Circle ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ Plan Do Study Action หรือ PDSA ที่ต่อมาได้มีการพัฒนาปรับปรุงโดย Deming กลายเป็น Deming Circle หรือ วงจร PDCA ในขณะที่ต่อมา Deming ได้นำเสนอวงจร PDCA เพื่อเป็นหลักในการเริ่มต้นการปรับปรุงคุณภาพโดยรวมของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งกล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมว่า ประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับลูกค้า การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมจากพนักงาน โดยงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2553: 87-92) ที่มองการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม ในลักษณะที่เป็นตัวชี้วัด หรือ กลุ่มตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ประกอบด้วย 10 ด้าน พร้อมกับกำหนดตัวชี้วัด หรือกลุ่มตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน และนำไปปรับใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์การบริหารจัดการของหน่วยงานได้อย่างเป็นระบบ ครอบคลุม และสะดวก แต่ผู้วิจัยนำมาปรับใช้เพียง 7 ด้าน” ได้แก่ ด้าน (1) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน (2) การให้ความสำคัญกับ

ผู้รับบริการ (3) การปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (4) การเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง (5) การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (6) การปฏิบัติงานเป็นทีม และ (7) การวัดผลการปฏิบัติงาน และสำหรับแนวคิดการบริหารจัดการแบบสมดุล ผู้ศึกษาได้ทบทวนแนวคิดของ พสุ เดชะรินทร์ (2546) มีความเห็นว่า เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผล และยังเป็นเครื่องมือทางด้านการจัดการอีกด้วย ส่วนวัฒนา พัฒนพงศ์ (2546: 38-39) มีความเห็นว่า เป็นเครื่องมือชุดของการวัดผลการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไว้ครบถ้วน ทั้ง 2 คนเห็นเหมือนกันว่าเป็นเครื่องมือด้านการจัดการที่สามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้ครอบคลุม ขณะที่ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552: 56) เห็นว่า เป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่เน้นเรื่องความสมดุลของจำนวนตัวชี้วัดที่เป็นอย่างครอบคลุมครบถ้วนไม่หนักไปด้านใดด้านหนึ่ง และได้นำเสนอแนวคิดของ Kaplan and Norton (1992) ได้กล่าวไว้ว่า Balanced Scorecard ประกอบด้วย 4 ด้าน ตามลำดับ คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการพัฒนา

2. กรอบแนวคิดการวิจัย สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรสำหรับกรอบแนวคิดการวิจัยเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ตัวแปรอิสระ หรือเหตุ (Cause) และตัวแปรตาม หรือผล (Effect) ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน (Causality) กล่าวคือ ผู้ศึกษาได้จัดแบ่ง หรือจัดกลุ่มแต่ละส่วนที่สัมพันธ์กัน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ของการศึกษานี้ โดยส่วนที่เป็นตัวแปรอิสระ คือ “แนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management หรือ TQM) 7 ด้าน” ได้แก่ (1) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน (2) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ (3) การ

ปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (4) การเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง (5) การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (6) การปฏิบัติงานเป็นทีม และ (7) การวัดผลการปฏิบัติงาน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2552: 87-92) และตัวแปรตาม คือ การบริหารจัดการแบบสมดุล (Balanced Scorecard หรือ BSC) 4 ด้าน” ได้แก่ (1) ด้านภายนอกหน่วยงาน (2) ด้านภายในหน่วยงาน (3) ด้านการเรียนรู้และการเจริญเติบโต และ (4) ด้านการเงิน (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2552: 56) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่จัดแบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ออกแบบรูปแบบการวิจัย (Research Design) ให้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) (John, W. Creswell and Vicki L. Plano Clark, 2011: 174-175). โดยเน้น (1) การวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 และเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และ (2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 20 โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก

โดยนำข้อมูลมาเสริมและเทียบเคียงกับการวิจัยเชิงปริมาณ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย 4 หัวข้อ ได้แก่ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ บุคลากรทั้งหมดของสถาบันการศึกษาเอกชน 4 แห่ง ใน 4 ภาค โดยแต่ละแห่งมีจำนวนนักศึกษามากที่สุดในแต่ละภาค อันได้แก่ บุคลากร

ของ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ภาคกลาง) มหาวิทยาลัยพายัพ (ภาคเหนือ) มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (ภาคใต้) รวม 3,180 คน ทั้งนี้ ได้นำประชากรดังกล่าวมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพราะทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด และครอบคลุมมากที่สุด รวมทั้งมีความคลาดเคลื่อนของข้อมูลน้อยที่สุด เช่นนี้ เป็นลักษณะของการสุ่มตัวอย่างประเภทที่ใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลจากประชากรเป็นจำนวนมาก โดยแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง ซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หรือหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.92 และได้ทำการทดสอบ (try out) จำนวน 50 ชุด เพื่อหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม หรือหาค่าครอนบาค (Cronbach) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อถือได้ ที่ระดับ 0.93

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลสนามดำเนินการระหว่างวันที่ 1-30 กันยายน 2559 ผู้ศึกษา และผู้ช่วยอีก 7 คน แจก และเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาได้จำนวน 2,556 คน คิดเป็นร้อยละ 80.38 ของประชากรทั้งหมด 3,180 คน

1.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลเชิงปริมาณมาทำการประมวลและวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคอมพิวเตอร์ วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในรูปตาราง (Contingency Analysis) รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) สำหรับสถิติที่ใช้ในการ

วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการถดถอยพหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากประชากรของการวิจัยเชิงคุณภาพของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นประชากรแฝง (Hidden Population) โดยเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ หรือมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม ที่ไม่อาจจะระบุจำนวนของประชากรได้อย่างชัดเจน หรือได้ง่าย ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้ใช้การสุ่มตัวอย่างประเภทที่ไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงบุคคล (Purposive Sampling หรือ Purposeful Sampling) (Greg, Guest, Emily E. Namey, and Marilyn L. Mitchell, 2013: 47-52) ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผู้เชี่ยวชาญ (Experts) หรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) เพื่อทำการสัมภาษณ์แนวลึก (In-depth Interview) จำนวน 9 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลักดังกล่าวด้วยตัวเองแบบตัวต่อตัว (Face to Face Interview) คนละ 60 นาที โดยใช้แบบสัมภาษณ์แนวลึกที่มีโครงสร้าง (Structured In-depth Interview Form) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์จนครบทั้ง 9 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ส่วนนี้ถือว่าเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.37) เป็นหญิง และประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.91) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับ

ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ มีดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1.) ประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ได้แก่ คำถามที่ว่า “สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่ได้เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการเสนอแนะเกี่ยวกับการลดขั้นตอนหรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” (ค่าเฉลี่ย 2.45)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้าน (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 2.) ประชากรส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 7 ด้านดังกล่าว โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ ด้านการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ได้แก่ คำถามที่ว่า “สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นอย่างกว้างขวางในการเสนอแนะเกี่ยวกับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” (ค่าเฉลี่ย 2.74)

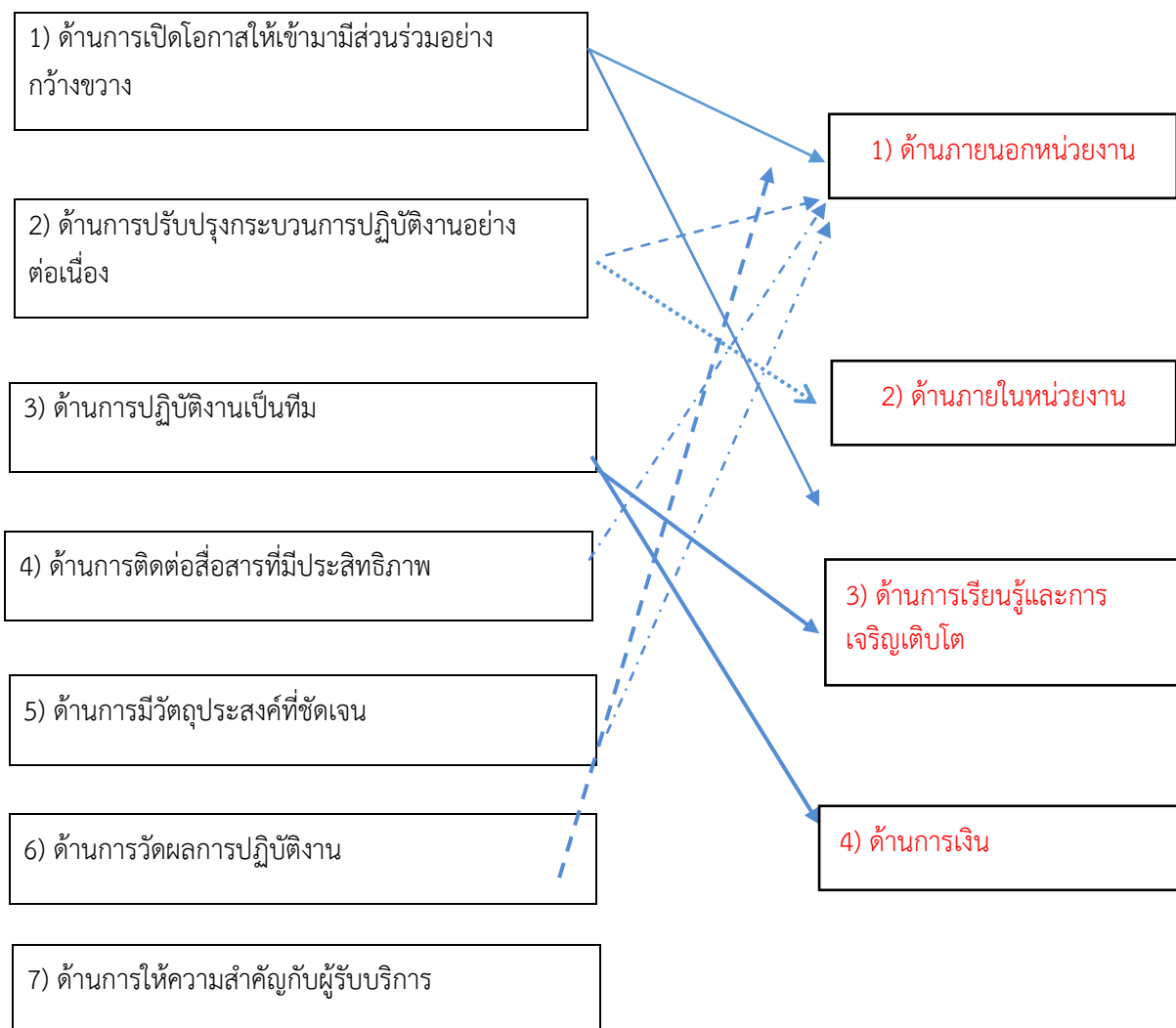
นอกจากนี้ ผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 9 คน ล้วนเห็นด้วยกับคำถามดังกล่าว

3. ตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 3.) พบว่า การบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้านนั้น มี 6 ด้าน (ตัวแปรอิสระ) ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแบบสมดุ 4 ด้าน (ตัวแปรตาม) โดยตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 6 ด้านนั้น เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยได้ดังนี้ (1) ด้านการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง (2) ด้านการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (3) ด้านการปฏิบัติงานเป็นทีม (4) ด้านการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (5) ด้านการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และ (6) ด้านการวัดผลการปฏิบัติงาน ดังภาพ 2-3

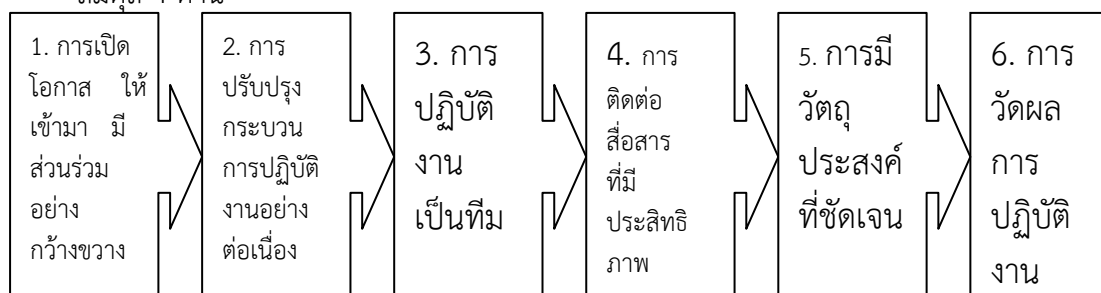
สำหรับผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 9 คน ล้วนเห็นด้วยกับคำถามดังกล่าว

การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา
ตามแนวความคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม
7 ด้าน

ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแบบสมดุล 4 ด้าน

ภาพที่ 2 ต้นแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้าน ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพแบบ
สมดุล 4 ด้าน

ภาพที่ 3 ตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 6 ด้าน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้าน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากดังกล่าวแล้วนั้น

เหตุผลสำคัญที่ประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นบุคลากรทั้งหมดของสถาบันการศึกษาเอกชน 4 แห่ง ใน 4 ภาคที่มีจำนวนนักศึกษาสูงสุดในแต่ละภาค เห็นด้วยในระดับมากดังกล่าว แทนที่จะเห็นด้วยในระดับปานกลางหรือในระดับน้อย ผู้ศึกษามีความเห็นเนื่องจากประชากรดังกล่าวเห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบริหารจัดการ หรือดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (1) การไม่เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเรื่องการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณาหรือการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ย 2.44) และ (2) การไม่เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณาหรือการให้ความเห็นชอบ

หลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากเท่าที่ควร (ค่าเฉลี่ย 2.41) เป็นต้น

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้าน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ล้วนเห็นด้วยในระดับมากทั้ง 7 ด้าน ดังกล่าวแล้วนั้น

เหตุผลสำคัญที่ประชากรส่วนใหญ่ซึ่งเป็นบุคลากรทั้งหมดของสถาบันการศึกษาเอกชน 4 แห่ง ใน 4 ภาคที่มีจำนวนนักศึกษาสูงสุดในแต่ละภาค เห็นด้วยในระดับมากดังกล่าว แทนที่จะเห็นด้วยในระดับปานกลางหรือในระดับน้อย ผู้ศึกษามีความเห็นเนื่องจากประชากรดังกล่าวพึงพอใจ และเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้าน มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความเป็นจริง และมีโอกาสนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (1) การที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นอย่างกว้างขวาง ในการเสนอแนะเกี่ยวกับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณาหรือการให้ความเห็นชอบ

หลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ค่าเฉลี่ย 2.74) และ (2) การที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรทบทวน และปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานสำหรับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.73) เป็นต้น

3. ผลการศึกษาตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม พบว่า การบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 7 ด้าน มี 6 ด้าน ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแบบสมดุล 4 ด้าน โดยตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม 6 ด้านนั้น เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยดังได้นำเสนอไปแล้วนั้น

เหตุผลสำคัญที่ทำให้ประชากรมีความเห็นดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษามีความเห็นที่สืบเนื่องมาจากประชากร (1) ทราบและเข้าใจถึงความสำคัญ ความจำเป็น ตลอดจนลักษณะสำคัญของตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม (2) หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้นำแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวม ซึ่งเป็นการบริหารจัดการแนวใหม่ (New Public Administration) แนวทางหนึ่ง ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการ (3) ตัวแบบการบริหารจัดการดังกล่าวเป็นกลุ่มตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน หรือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ จำเป็น และชัดเจนสำหรับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ (4) ถ้าหากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานำตัวแบบการบริหารจัดการดังกล่าวไปปรับใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่องแล้ว ย่อมมีส่วนสำคัญทำให้การบริหารจัดการเพื่อ

ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีแนวโน้มประสบความสำเร็จ ความเห็นดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนทั้ง 9 คน และเทียบเคียงได้กับผลการวิจัยของ (1) ธนพร บุญวรเมธี (2550) ที่ทำวิจัยเรื่อง การจัดการคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ (2) ธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์, จิราวุธ โคตรภม และโสภภาพรรณ เวชากุล (2555) ที่วิจัย เรื่อง การพัฒนากระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมไปปรับใช้ในหน่วยงานของรัฐให้ประสบความสำเร็จ เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงมีส่วนสำคัญทำให้ประชากรเห็นด้วยดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ข้อเสนอแนะสอดคล้องกับผลการศึกษา และการอภิปรายผลข้างต้น ข้อเสนอแนะมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ มีดังนี้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนรวมเพิ่มมากขึ้นอย่างกว้างขวางในการเสนอแนะเกี่ยวกับการลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในเวลาเดียวกัน ควรกำหนดเป็นนโยบาย และมีแผนงานที่ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณสำหรับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวด้วย (ข้อเสนอแนะข้างหน้านี้ สอดคล้องกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 9 คน)

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรสนับสนุนบุคลากรทุกระดับให้ใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายที่หลากหลายและทันสมัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อลดขั้นตอน หรือการป้องกันความล่าช้าในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เช่นนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ญัฐกานต์ อังคชัยวนิชย์ (2559: 245) ที่

เสนอแนะว่า กรุงเทพมหานครควรสนับสนุนการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยในสถานพักพ่อนหย่อนใจ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและใช้เครือข่ายทางสังคม นอกจากนี้แล้ว ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2557: 23-26) ที่เสนอให้หน่วยงานนำข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้อย่างจริงจังด้วย

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรสนับสนุนการร่วมกันทำงานเป็นทีมด้วยการสร้างทีมงานที่เกาะเกี่ยวกันเป็นเครือข่ายอย่างมืออาชีพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในหน่วยงาน เช่นนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ R. Meredith, Belbin (2010) ที่สนับสนุนให้หน่วยงานปฏิบัติงานหรือยึดถือการบริหารจัดการเป็นทีม และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Michael, Nir (2014) ที่ให้ความสำคัญกับแนวคิดการสร้างทีมงานที่เกาะเกี่ยวกันเป็นเครือข่ายอย่างมืออาชีพและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นในหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับตัวแบบการบริหารจัดการ คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรกำหนดและนำตัวแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมที่สำคัญ 6 ด้าน ไปปรับใช้เป็นแนวทางขั้นตอนการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดสำคัญของการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators หรือ KPIs) เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรการสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยตัวแบบการบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมที่สำคัญประกอบด้วย 6 ด้าน ควรเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน (1) การเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง (2) การปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง (3) การปฏิบัติงานเป็นทีม (4) การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (5) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และ (6) การวัดผลการปฏิบัติงาน ข้อเสนอแนะเช่นนี้ สอดคล้องกับความเห็นของประชากรส่วนใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือบุคลากร หรือหน่วยงานอื่นควรทำวิจัยต่อเนื่องเพื่อพิสูจน์

หรือแบบเจาะลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพโดยรวมแต่ละด้านอย่างเจาะจง เช่น ด้านการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ด้านการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และด้านการปฏิบัติงานเป็นทีม เป็นต้น

3.2 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือบุคลากร หรือหน่วยงานอื่นควรทำวิจัยเชิงเปรียบเทียบ เช่น การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากับหน่วยงานอื่นที่มีภาระงานใกล้เคียงหรือคล้ายกัน เป็นต้น

3.3 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือบุคลากร หรือหน่วยงานอื่นควรทำวิจัยโดยใช้กรอบแนวคิด กลุ่มตัวชี้วัด หรือตัวแบบอื่นสำหรับการศึกษาวិเคราะห์การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นต้นว่า การบริหารจัดการตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน และการบริหารจัดการตามแนวคิดตะวันออก เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์. (2545). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ณัฐรังกานต์ อังคชัยวนิชย์. (2559). **การบริหารจัดการเพื่อรักษาความปลอดภัยในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของกรุงเทพมหานครตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ธนพร บุญวรเมธี. (2550). **การจัดการคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตย.
- ธนวัฒน์ ศรีศิริวัฒน์ จีราวดิ โคตรภูมิ และโสภภาพรณ เวชากุล. (2555). **การพัฒนากระบวนการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการจัดการคุณภาพ**. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พสุ เดชะรินทร์. (2546). **เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balanced Scorecard และ Key Performance Indicators**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา พัฒนพงศ์. (2546). **BSC และ KPI เพื่อการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2559). **50 แนวคิด ตัวชี้วัด ตัวแบบของการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: โฟร์เพช.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2552). **การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ : การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวชี้วัด**. กรุงเทพฯ: โฟร์เพช.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2557). **การบริหารจัดการตามแนวคิดตะวันออก**. กรุงเทพมหานคร : โฟร์เพช.
- Belbin, R. Meredith. (2010). **Management Teams: Why They Succeed or Fail**. (3rd ed.). Burlington, Massachusetts: Elsevier.

- Creswell, John W. and Clark, Vicki L. Plano. (2011). **Designing and Conducting Mixed Methods Research**. (2nd ed.). Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc.
- Guest, Greg., Namey, Emily E., and Mitchell, Marilyn L. (2013). **Collecting Qualitative Data: A Field Manual for Applied Research**. Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc.
- Nir, Michael. (2014). **Leadership: Building Highly Effective Teams, How to Transform Teams into Exceptionally Cohesive Professional Networks**. (3rd ed.). Boston, Massachusetts: Sapir Consulting US. L.L.C.